

R&D in **metals**

COMTES FHT a.s.

Sídlo společnosti v Dobřanech

Náš tým

Profesionalita, flexibilita

Zaměření společnosti vystihuje již její rozepsaný název COMplete TEchnological Service for Forming and Heat Treatment – KOMpletní TEchnologický Servis pro Tváření a Tepelné Zpracování.

Poskytování vysoce odborných služeb ve výzkumu a vývoji zůstává hlavním záměrem společnosti. Prvním sídlem byly pronajaté kanceláře v Borské ulici v Plzni, od roku 2004 COMTES působil ve vlastním areálu v Lobežské ulici v Plzni. Od roku 2008 sídlí v novém moderním areálu v Dobřanech. V témže roce byl dosavadní rozvoj společnosti završen transformací na akciovou společnost a výzkumnou organizací podle pravidel Rámce společenství EU.

Od roku 2011 COMTES začal řešit investiční projekt Západočeské materiálově metalurgické centrum (ZMMC) v operačním programu Výzkum a vývoj pro inovace, podprogramu Regionální centra výzkumu. Projekt byl úspěšně ukončen v roce 2014. Umožnil rozšíření přístrojového vybavení a postavení dvou nových budov, kancelářsko – laboratorní (metalografické laboratoře a počítačové modelování) a metalurgické haly s vakuovou pecí, hydraulickým lisem a univerzální válcovací stolicí, která je unikátní nejen v ČR, ale i v Evropě.

COMTES FHT a.s. zaměstnává více než 80 specialistů v oblasti výzkumu a vývoje kovových materiálů a technologií jejich zpracování. Vizí společnosti je být přední evropskou výzkumnou organizací, která zajistí uje výzkum a vývoj v oblasti moderních kovových materiálů.

Ing. Libor Kraus
Předseda představenstva

Dr. Ing. Zbyšek Nový
Místopředseda představenstva

Společnost COMTES FHT a. s. zajišťuje komplexní aktivity v oblastech:

- návrhy materiálů
- návrhy nových technologií (tváření, tepelné zpracování)
- konstrukce nástrojů, přípravků, speciálních zařízení
- analýzy materiálových vlastností (mechanických, termomechanických, strukturních, termofyzikálních, magnetických)
- výroba prototypů
- numerické a fyzikální modelování technologických procesů
- numerické a fyzikální modelování vlastností materiálu
- provádění expertiz a odborných posudků
- školení, konzultační činnost, poradenství
- příprava a řešení národních i mezinárodních výzkumných a investičních projektů

Metalurgické technologie

Oddělení Metalurgické technologie se zaměřuje na výzkum a vývoj základních metalurgických procesů od vlastní výroby kovových materiálů přes jejich tváření za tepla i studena, tepelné a termomechanické zpracování až po zušlechťování a chemicko-tepelné zpracování. Typickým výstupem činnosti oddělení jsou nové typy kovových materiálů a komplexní technologické postupy ušité na míru průmyslovým firmám.

Technologie a hlavní zařízení:

1 / VAKUOVÁ INDUKČNÍ PEC

- tavení a odlévání ingotů a tvarových odlitků
- hmotnost vsázky: 50 až 500 kg
- materiály: oceli, niklové slitiny, hliníkové slitiny, případně další kovové materiály

2 / HYDRAULICKÝ KOVACÍ LIS

- maximální kovací síla: 2 500 t
- zápusťkové a volné kování
- simulace různých typů lisů a bucharů
- přizpůsoben pro „programové kování“

3 / VÁLCOVACÍ TRAŤ

- reverzní způsob válcování
- válcování pásů a plechů za tepla (DUO) a za studena (KVARTO)
- termomechanické válcování
- možnost navíjení svitků
- rovnání a broušení vyválcovaných produktů

4 / TEPELNÉ ZPRACOVÁNÍ

- konvenční i vakuové zušlechťování
- žíhání ve speciálních atmosférách
- procesy chemicko-tepelného zpracování (nitridace, cementace, boridování aj.)
- povrchové kalení pomocí indukčního ohřevu

5 / SPECIÁLNÍ TVÁŘENÍ

- kontinuální protlačování strojem Conform™ S315i
- zjemnění zrna metodami ECAP a Conform
- zpracování trubek a drátů na rotačním kovacím stroji HMP R4 – 4

Odlévání ingotů a tvarových odlitků

ve vakuové peci do 50 l (ocel, Ni-slitiny aj.).

Možnost legování v ochranné atmosféře.

Překování ingotů do 1 t, zkušebních vzorků aj.

Kování volné a zápustkové.

Technologie programového kování (automatické volné kování).

Max. lisovací síla	2 500 t
Pracovní plocha	800 × 800 mm
Max. zdvih	500 mm
Max. světlá výška	900 mm

Válcování pasů a plechů do šířky 380 mm na reverzní trati za tepla a za studena.

Válcování plechů za tepla s možností termomechanického zpracování.

Válcování plechů za studena s možností navíjení svitků.

Uspořádání válců duo

Max. teplota	1250°C
Max. tloušťka	100 mm
Min. tloušťka	2 mm
Max. délka plechu	6 m

Uspořádání válců kvatro

Max. tloušťka plechu	10 mm
Min. tloušťka	0,2 mm

Počítačové modelování

Služby v oblasti vývoje nebo optimalizace konstrukcí a technologií ve virtuálním prostředí zajišťuje oddělení Počítačového modelování. Simulační výpočty jsou zaměřeny především na procesy tváření a tepelného zpracování.

Poskytované služby:

1 / Vývojová konstrukce – specializuje se na následující oblasti :

- vývoj dílů a konstrukcí, statické a dynamické analýzy
- optimalizace konstrukcí, návrh změn materiálů
- prodloužení životnosti konstrukcí
- navrhování nástrojů a přípravků pro konvenční i speciální technologie
- prototypové přípravky pro mechanické zkušebny
- příprava 2D a 3D modelů pro numerické simulace

- řešení alternativních spojů ze speciálních materiálů

Vybavení:

CAD programy: CATIA, SolidWorks, SolidEdge
CAE produkty: MARC, ABAQUS, AutoForm

2 / Simulace výrobních technologií – provádí především činnosti:

- příprava materiálových modelů pro numerické simulace
- výpočty křivek deformačního zpevnění materiálů a termofyzikálních hodnot na základě chemického složení
- návrhy a optimalizace tvářecích procesů (kování, válcování, protlačování, výroba trubek, hluboké tažení)
- vývoj speciálních tvářecích procesů (hydroforming, SPD, tváření detonací, mikrotváření)

- určení režimů tepelného, chemicko-tepelného a termomechanického zpracování
- řešení indukčních a odporových ohřevů
- vývoj aplikací jednoúčelových softwarů a podprogramů podle požadavků zákazníka
- řešení pro volné kování

Vybavení:

CAE produkty: DEFORM
MARC, ABAQUS
AutoForm, JMatPro

Vývoj přípravků a nástrojů

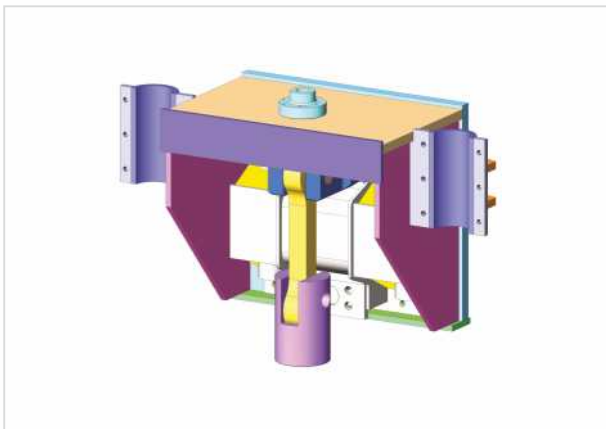
Návrh a dimenzování přípravku pro zkoušky únavy

Model zkoušené části

Segment odebraný pro zkoušku únavy

Přípravek pro provedení zkoušky

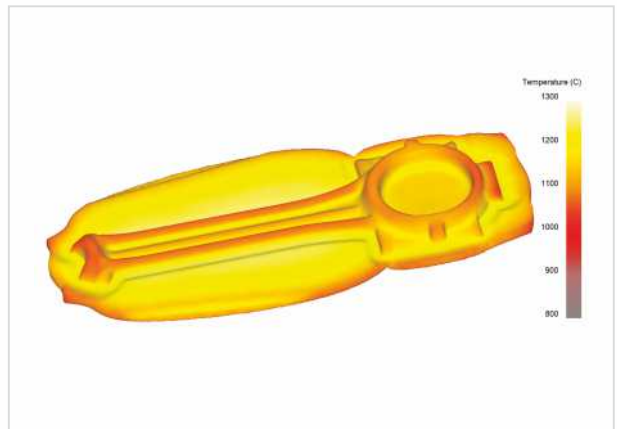
Modelování zápusťkového kování ojnice

Model ojnice

Zápusťka pro kování ojnice

Modelování zápusťkového kování ojnice

Materiálové analýzy

Pracovníci oddělení materiálových analýz se významnou měrou podílejí na vývoji nových kovových materiálů, především nových typů moderních ocelí a niklových slitin. Nedílnou a jednou z hlavních součástí výzkumu a vývoje kovových materiálů jsou materiálové analýzy. Běžně jsou prováděny analýzy slitin hliníku, měděných slitin, ocelí všeho druhu, superslitin, slitin titanu aj. Prováděny jsou chemické objemové analýzy, ale i analýzy v mikroobjemech, analýzy vysoce čistých materiálů i materiálů chemicky velmi komplexních. Pomocí elektronových mikroskopů jsou identifikovány fáze v ultra jemných strukturách. Materiálové analýzy jsou prováděny v COMTES FHT a. s. již od samého začátku činnosti firmy. Akreditace laboratoří a více než desetileté zkušenosti jsou zárukou kvality oceňovanou především při provádění materiálových expertiz.

Poskytované služby:

- určení mikrostruktury a makrostruktury železných i neželezných kovů
- fázová analýza, identifikace a stanovení podílu fází
- měření pórovitosti ve slitinách
- spektrální analýza chemického složení včetně analýzy obsahu plynů
- měření chemického složení (v bodě, linii, ploše)
- fraktografie, analýza lomových ploch
- měření tvrdosti (v laboratoři i přímo u zákazníka)
- měření mikrotvrdosti, nanoindentace
- mikroskopické měření tloušťky vrstvy
- expertizy: zjištění příčin defektů a havárií, určování chyb v technologickém procesu
- mobilní metalografie – zjištění a dokumentace mikrostruktury u zákazníka
- zkoušky WPQR

Vybavení:

Přípravna metalografických vzorků (Struers a Buehler)

Optické mikroskopy (Nikon a Carl Zeiss)

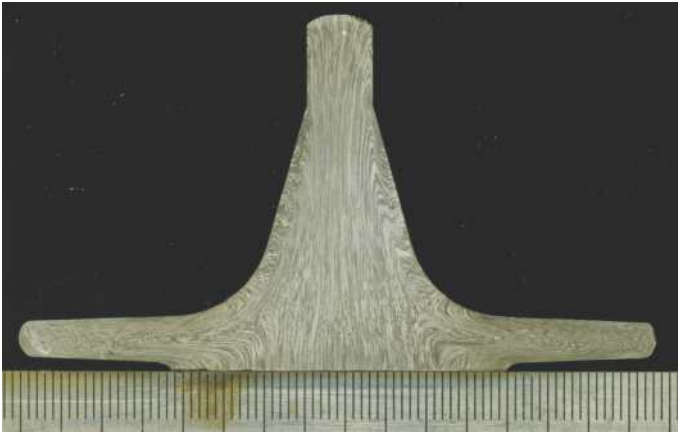
Řádkovací elektronové mikroskopy Jeol s EDX a EBSD

Mikrotvrdoměr Struers Durascan 50, Vickers + Knoop

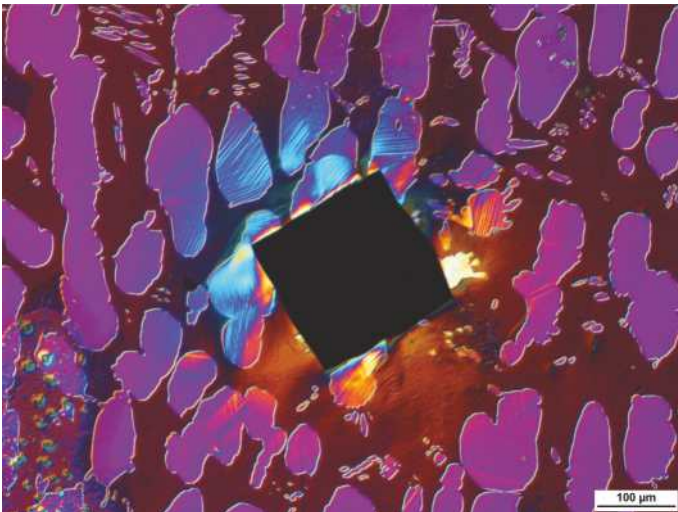
Instrumentovaný nanoindentor Nanotest Vantage

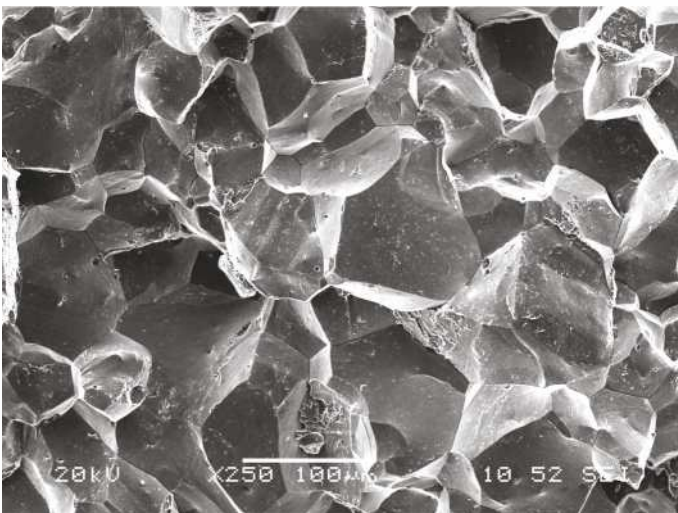

Makrostruktura výkovku po Spike testu.

Měření mikrotvrdosti na vzorku z dvoufázové korozivzdorné oceli.

Interkrystalický lom součásti napadené mezikystalovou korozí.

Mechanické zkoušení a termofyzikální měření

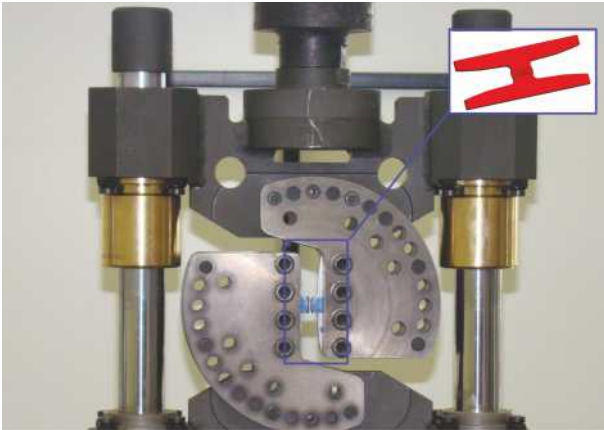
Z pohledu počtu využívaných přístrojů a zařízení převyšuje toto oddělení všechna ostatní. Rozsah činností zahrnuje odběr vzorků, výrobu zkušebních těles, mechanické zkoušky v širokém rozsahu teplot, zatížení, rychlostí a testy v různorodém, často extrémním prostředí. Velmi důležitou oblastí zájmu jsou termofyzikální měření, která dodávají data nezbytná pro provádění korektních technologických výpočtů a tvorbu co nejpřesnějších materiálových modelů. Služby oddělení zahrnují i vývoj a provádění speciálních zkoušek na přání zákazníka – např. měření mechanických vlastností podchlazeného austenitu, měření při kombinovaném namáhání, fyzikální simulace termomechanických procesů, relaxační testy, atd.

Poskytované služby:

Zkušebna disponuje pro měření deformace optickým měřicím systémem ARAMIS, vysokorychlostní kamerou, laserovými extenzometry a videoextenzometrem. Odebírání velmi malého množství materiálu bez tepelného nebo mechanického ovlivnění pro další analýzy přímo v provozu umožňuje speciální zařízení Electric Discharge Sampling Equipment.

- akreditované zkoušky (zkoušky tahem, instrumentované zkoušky rázem v ohybu, tvrdost)
- statické a dynamické zkoušky (tahem, tlakem, ohybem) až do rychlosti 25 m/s, dynamické zkoušky Youngova modulu
- velký teplotní rozsah zkoušek (-200 °C až 1 400 °C)
- zkoušky nízko-cyklové a vysoko-cyklové únavy
- krátkodobé zkoušky tečení (creep)
- zkoušky s torzním a biaxiálním zatížením
- zkoušení na miniaturních tělesech (Small Punch test)
- určení přechodové teploty
- zkoušky lomové houževnatosti
- křivky mezní tvařitelnosti (FLC diagramy)
- testování komponent
- měření ARA a IRA diagramů
- měření tepelné vodivosti a roztažnosti materiálů

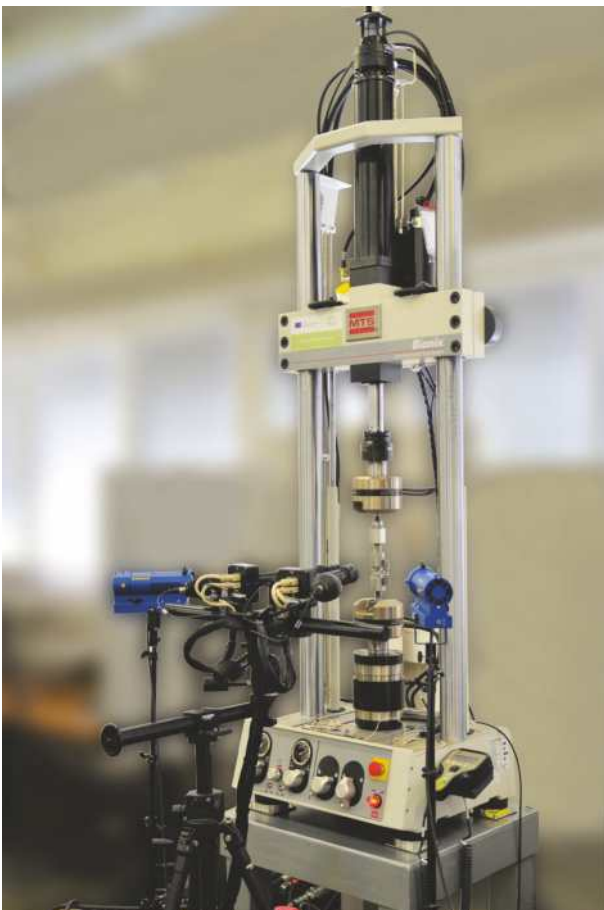

Přípravek pro zkoušení vzorků „Butterfly“, 0-90°

Vysokorychlostní kamera, max. 680 000 snímků/s, rozlišení 1,0 Mpx.

Vysokorychlostní termokamera, max. 4000 snímků/s, rozlišení 1,3 MPx

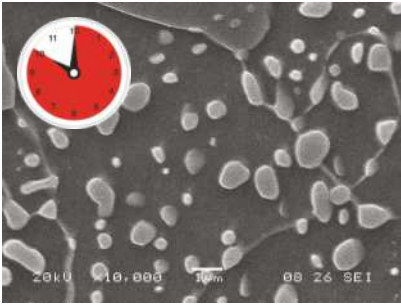
Servo-hydraulický biaxiální zkušební stroj MTS Bionix, píst 1: 1m/s 25 kN, 150°/s 250Nm, píst 2: 500 mm/s, 10 kN

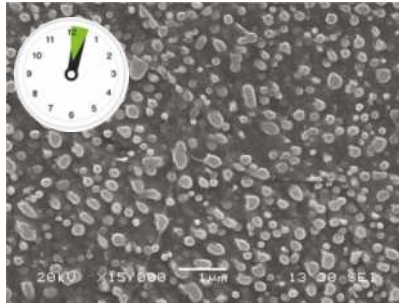
Padstroj, energie nástroje 3000 J, max. rychlost zatěžování 25 m/s

Příklady R&D

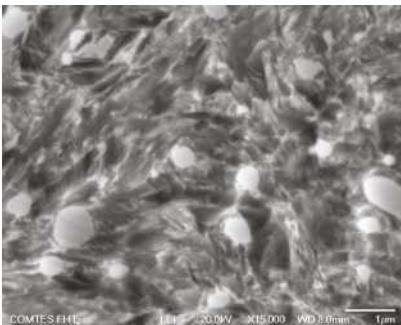
ASR (Accelerated Spheroidization and Refinement) – zrychlení procesů žhání na měkko a rekrytalizačního žhání

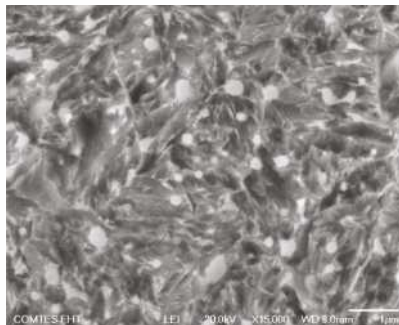
208 HV – Konvenční žhání

262 HV – ASR žhání

679 HV – Konvenční zušlechťení

709 HV – Zušlechťení po ASR

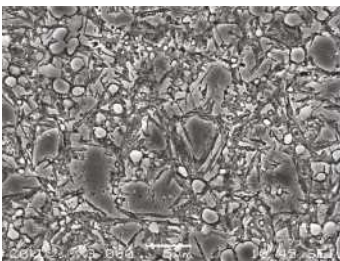
ASR zajistí:

- Časové a energetické úspory
- Jemnější karbidy
- Jemnější austenitické zrno
- Jemnější martenzit po zušlechťení
- Lepší finální vlastnosti

Provedení:

- Termomechanickým zpracováním (možno integrovat do válcovacích linek apod.)
- Indukčním tepelným zpracováním

Kryogenní zpracování ocelí

Klasické TZ, hrubý martenzit s vysokým obsahem zbytkového austenitu, hrubé karbidy

TZ s kryogenním zpracováním, jemný martenzit s velmi nízkým zbytkovým austenitem, jemné karbidy

Efekty:

- Eliminace zbytkového austenitu
- Zjemnění martenzitu a karbidů
- Zvýšení odolnosti proti opotřebení

Provedení:

- Kalení + zmrazení na teplotu $< -100\text{ °C}$
- Výdrž na kryogenní teplotě cca. 2-15 hodin v závislosti na rozměrech součásti a chemickém složení oceli
- Standardní popuštění

Příklady R&D

Příprava laminárních materiálů válcováním za tepla

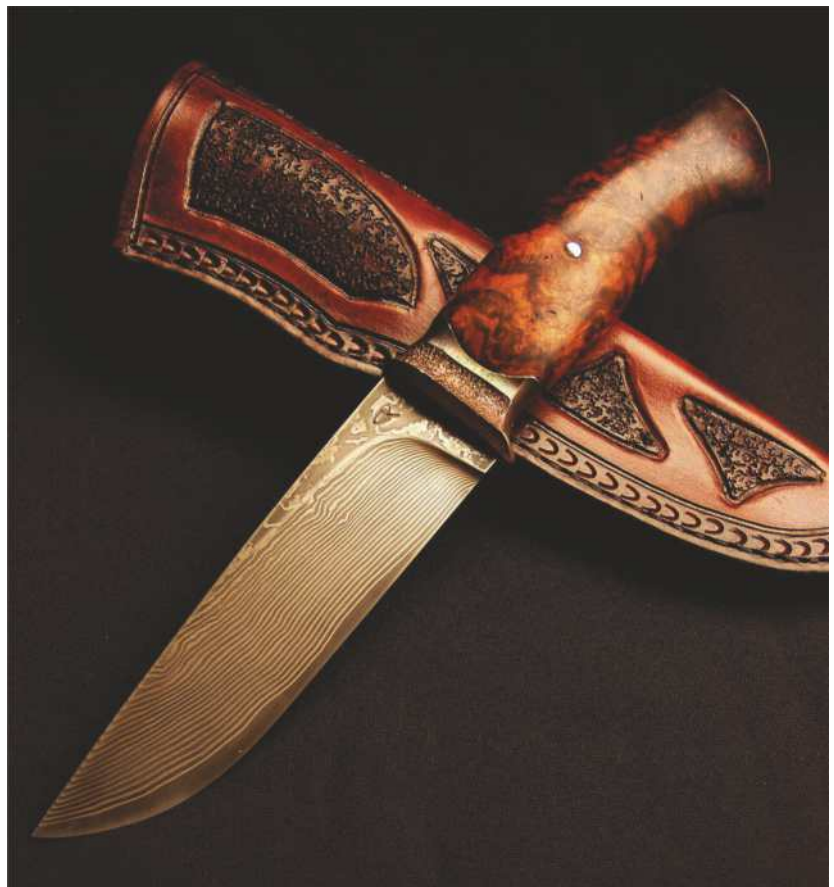
- Difuzní spojení několika druhů ocelí pomocí válcování za tepla
- Možnost kombinovat různé mechanické vlastnosti
- Příprava funkčně i vizuálně atraktivních materiálů
- Vývoj vícevrstevných materiálů pro bezpečnostní prvky vozidel

Vrstvený válcovaný ocelový plech

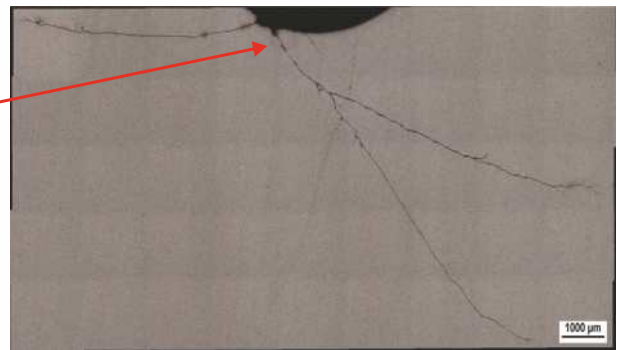
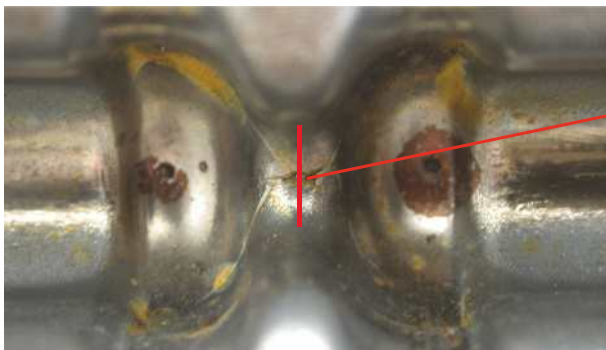
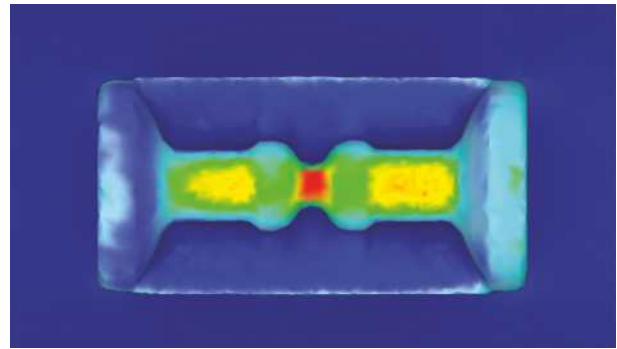
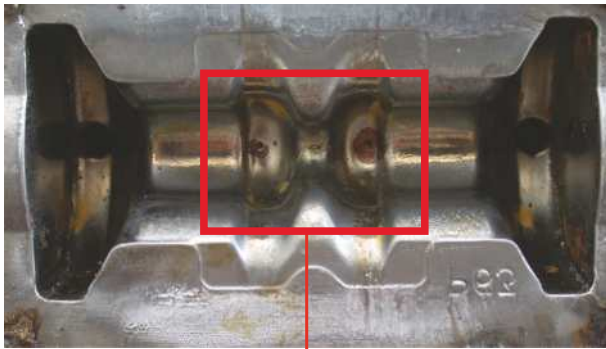
Testování vrubové houževnatosti vrstveného plechu

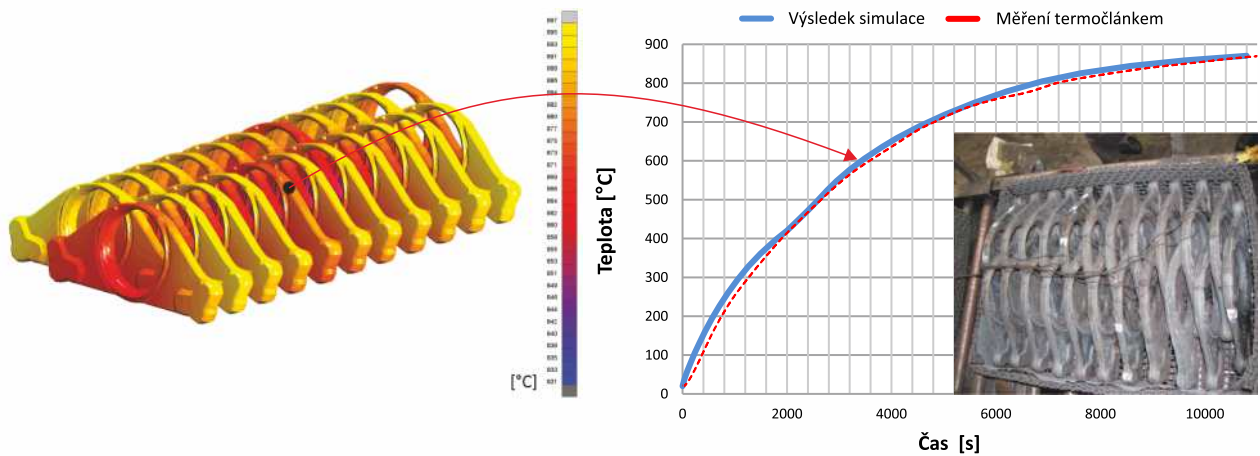
Nůž z válcované Damascénské oceli, autor nože Róbert Dóka

Příklady R&D

Výpočtově experimentální ověření kritických míst v zápustce

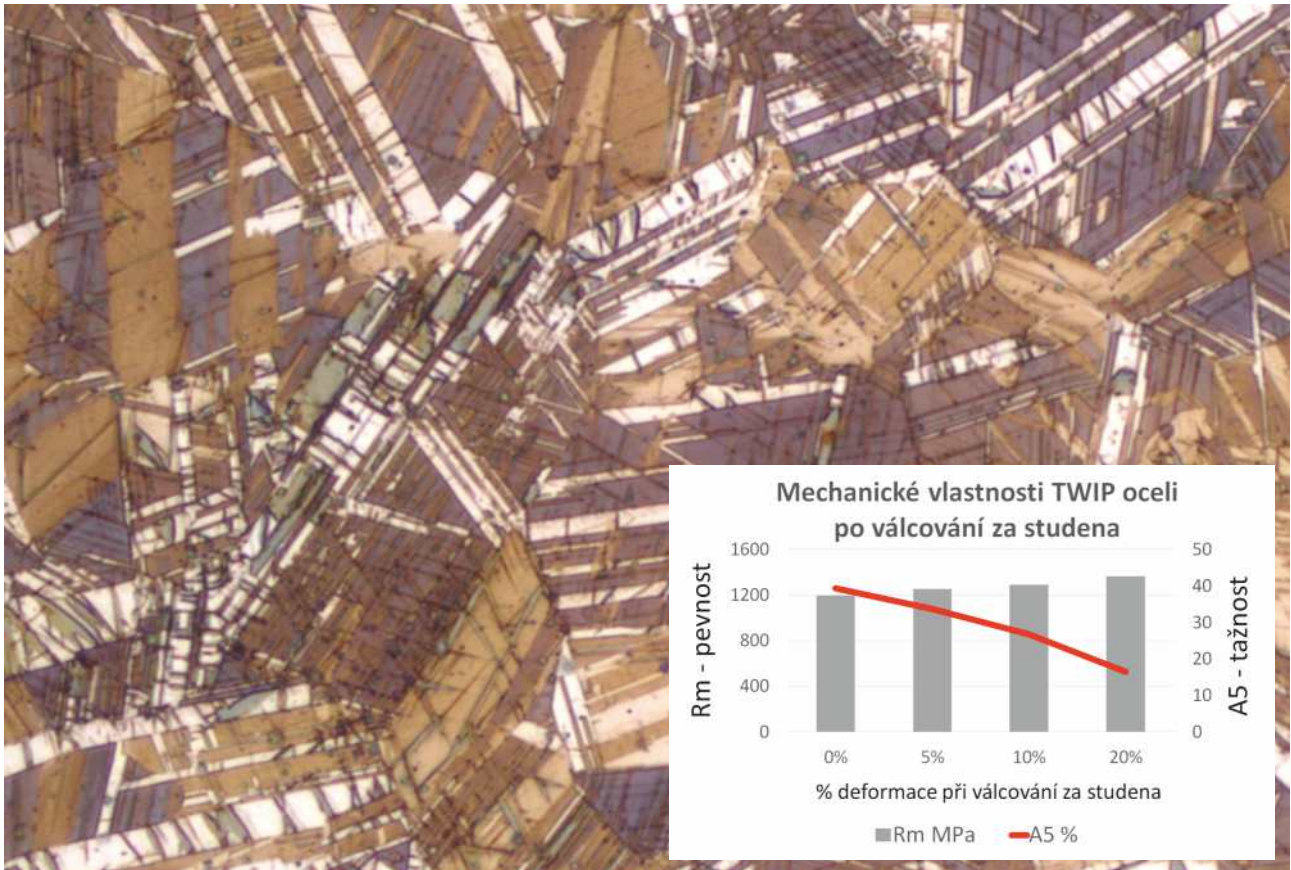

Teplotní analýza ohřevu výkovků v průběžné peci

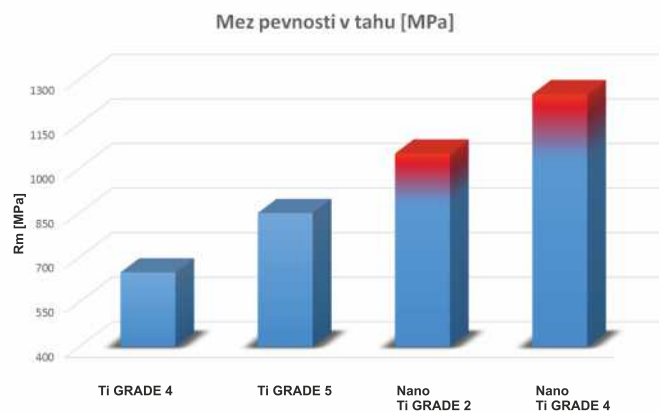
Příklady R&D

Vývoj TWIP ocelí s vysokou pevností a tažností

Vývoj TWIP ocelí s kombinací velmi vysoké pevnosti a tažnosti

Vývoj slitiny Ti Gr 5 s ultrajemným zrnem

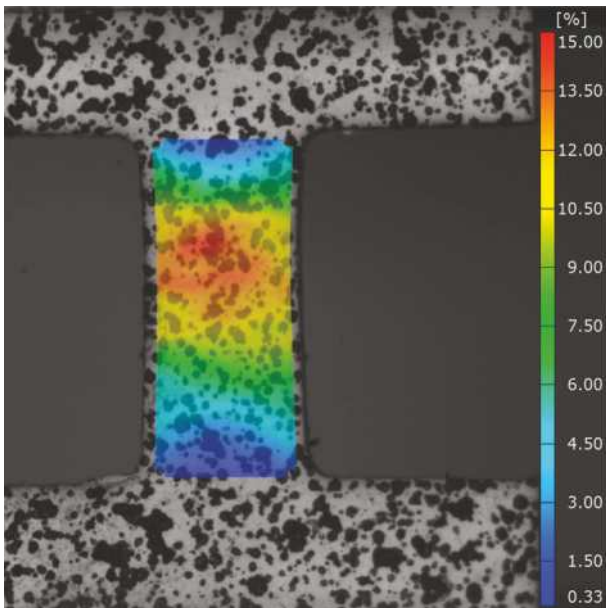
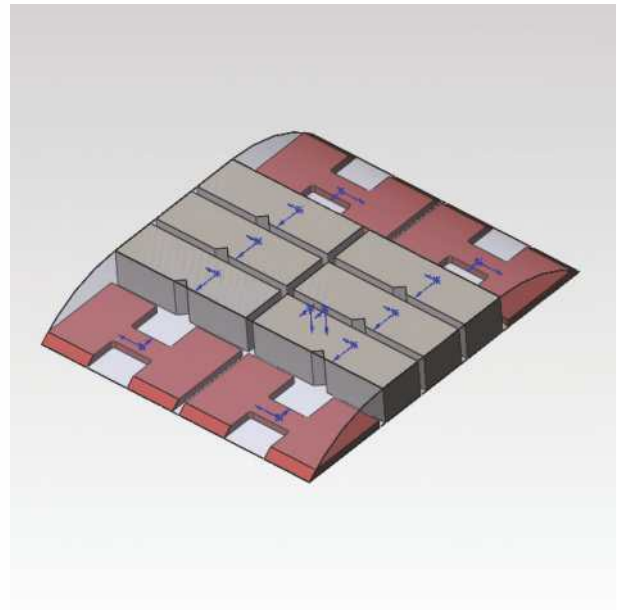

Příklady R&D

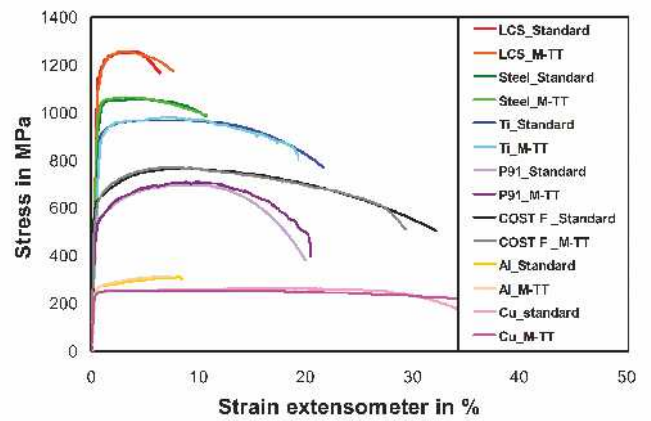
Odběr a zkoušení miniaturních vzorků

Nedestruktivní odběr experimentálního materiálu

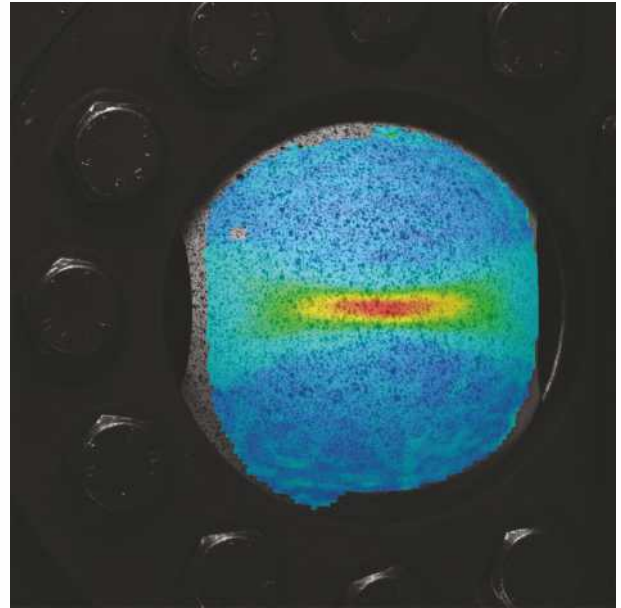
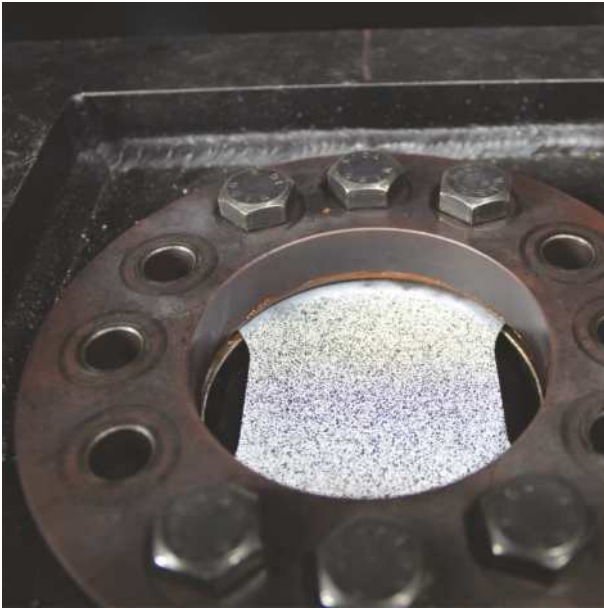
Mikrotahová zkouška s DIC měřením

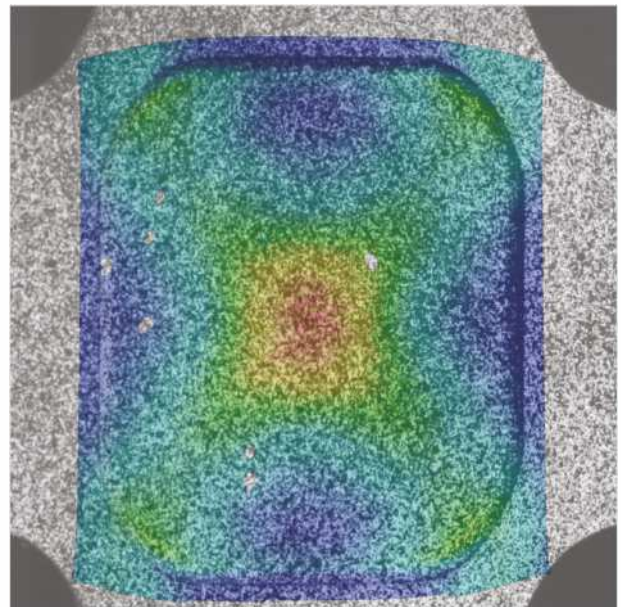

Příklady R&D

Posouzení tvažitelnosti hlubokotažných plechů

FLC zkoušky Nakajima a zkoušky s využitím křížových vzorků

Naši partneři

Výzkumné organizace

Naši partneři

Průmyslové podniky

BENTELER

 BILSTEIN GROUP

DAIMLER

 BONATRANS

Buderus | **Edelstahl**

CZECH PRECISION FORGE

DOOSAN

 Constellium

SCHAEFFLER GRUPPE

_metatech

Mubea
light.efficient.global.

 PILSEN STEEL

 ŠKODA

ŠKODA

 ŠKODA

ŠKODA JS a.s.

 STEINHOFF
Kaltwalzen

voestalpine

ZDAS

DEUTSCHLAND

RZECZPOSPOLITA POLSKA

Kontakt

COMTES FHT a. s.

Průmyslová 995
334 41 Dobřany
Česká republika

+420 377 197 311

comtes@comtesfht.cz

<http://www.comtesfht.cz>

COMTES FHT a. s.

Maximilian Strasse 35A
München
Deutschland

+49-(0)89/24218-127

uwe.ruetters@comtesfht.com

<http://www.comtesfht.com>

